

บทบรรณาธิการ

สวัสดีผู้ติดตามวารสารวิชาการศาลปกครองทุกท่าน วารสารวิชาการศาลปกครองก้าวเข้าสู่ปีที่ 23 แล้ว โดยฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) ของปี พ.ศ. 2566 ในปีที่ผ่านมา สำนักงานศาลปกครองได้พัฒนาคุณภาพของวารสารวิชาการศาลปกครองทั้งในด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา ในด้านรูปแบบ ได้มีการเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่ไปเป็นรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) โดยผู้ที่สนใจสามารถติดตามช่องทางการจำหน่ายได้ที่เว็บไซต์ www.mebmarket.com และทางแอปพลิเคชัน Meb ในด้านเนื้อหาของวารสาร ได้มีการคัดกรองเนื้อหาของบทความทางวิชาการอย่างเข้มข้นเพื่อให้บทความมีความน่าสนใจและรักษาคุณภาพทางวิชาการ โดยมีกระบวนการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชนและมีการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของบทความทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) อีกด้วย โดยในปีที่ 23 นี้ กองบรรณาธิการของวารสารวิชาการศาลปกครองยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพของวารสารอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายปกครองให้แพร่หลายอันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการนิติศาสตร์ต่อไป

วารสารวิชาการศาลปกครอง ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) 2566 นี้ มีผลงานทางวิชาการที่หลากหลายรวมทั้งหมด 11 เรื่อง ประกอบไปด้วย บทความทางวิชาการจำนวน 4 เรื่อง และผลงานทางวิชาการประเภทอื่นจำนวน 7 เรื่อง

สำหรับบทความทางวิชาการเรื่องแรกเป็นเรื่อง “การผ่อนคลายความเคร่งครัดของผลย้อนหลังของคำพิพากษาเพิกถอนนิติกรรมทางปกครอง (L'atténuation de l'effet rétroactif de l'annulation des actes administratifs) ในประเทศฝรั่งเศส” โดย นายอานันท์ กระบวนศรี บทความฉบับนี้ได้ศึกษาเทคนิคทางกฎหมายที่ศาลปกครองของประเทศฝรั่งเศสใช้เพื่อผ่อนคลายความเคร่งครัดจากผลย้อนหลังของคำพิพากษาที่เพิกถอนนิติกรรมทางปกครอง ซึ่งในบางกรณีอาจก่อให้เกิดผลร้ายต่อประชาชนหรือต่อประโยชน์สาธารณะ โดยศาลได้พิจารณาถึงหลักความมั่นคงแน่นอนแห่งนิติฐานะและหลักการคุ้มครองความเชื่อถือไว้วางใจ รวมทั้งประโยชน์สาธารณะเพื่อการอำนวยความสะดวกทางปกครอง ส่วนบทความที่สอง เรื่อง “การยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐก่อนฟ้องคดีปกครอง” โดย นางสาวณมล ชนระรัตน์ บทความฉบับนี้ได้ศึกษาในกรณีความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ หากผู้เสียหายเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. 2561 จึงมีประเด็นปัญหาว่า หากผู้เสียหายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวก่อนหรือไม่ โดยได้ศึกษาที่มาและเจตนารมณ์ของการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ และได้ศึกษาเปรียบเทียบกับระบบกฎหมายเยอรมัน ในประเด็นข้อความคิดเรื่องความรับผิดชอบของรัฐและบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการก่อนฟ้องคดีปกครองด้วย ส่วนบทความ

เรื่องที่สามนั้นเป็นเรื่อง “รัฐและศาสนจักร : มุมมองทางกฎหมายเกี่ยวกับความเป็นอิสระของสถาบันศาสนา และการผสมผสานเสรีภาพในทางศาสนากับเรื่องทางโลกที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐ” โดย นางสาวอภิญญา แก้วกำเหนิด บทความฉบับนี้มุ่งศึกษานิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐและศาสนจักรในมิติของกฎหมายมหาชน โดยศึกษาหลักกฎหมายที่อธิบายความเป็นอิสระของสถาบันศาสนาจากสถาบันรัฐในสังคมการเมืองแต่ละลักษณะ และศึกษาการผสมผสานเสรีภาพในทางศาสนากับเรื่องทางโลกที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐ ซึ่งมีคดีพิพาทที่นำมาสู่ การพิจารณาของศาลปกครองทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ สำหรับบทความวิชาการฉบับสุดท้าย เป็นเรื่อง “ระยะเวลาการฟ้องคดีสำหรับคำฟ้องขอให้ฝ่ายปกครองออกคำสั่งทางปกครอง (Verpflichtungsklage) และคำฟ้องขอให้ฝ่ายปกครองกระทำการ (Allgemeine Leistungsklage) ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี” โดย นายวิชวุฒา พิมพ์อักษร ที่ศึกษาแนวคิดของการที่ผู้ฟ้องคดีต้องมีหนังสือร้องขอให้ฝ่ายปกครอง ปฏิบัติหน้าที่ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักการคุ้มครองสิทธิเรียกร้องทางมหาชน ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และศึกษาระยะเวลาการฟ้องคดีที่แตกต่างกันสำหรับคำฟ้องขอให้ฝ่ายปกครอง ออกคำสั่งทางปกครอง และคำฟ้องขอให้ฝ่ายปกครองกระทำการในระบบกฎหมายเยอรมัน ซึ่งมีลักษณะ คล้ายกับคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

นอกจากนี้ วารสารวิชาการศาลปกครองฉบับนี้ยังได้นำเสนอบทวิเคราะห์คำพิพากษา หรือคำสั่งจำนวน 2 เรื่อง เรื่องแรกเป็นบทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. 63/2563 กรณีการเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการที่จัดทำขึ้นจากการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ โดย นางสาวนฤมล ชณะรัตน์ และบทวิเคราะห์เรื่องที่สองเป็นการวิเคราะห์หลักกฎหมายจากคดีปกครอง เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการดำเนินกิจการและการบริหารบุคลากรขององค์การทางศาสนา ศึกษากรณี ศาสนาพุทธ โดย นางสาวอภิญญา แก้วกำเหนิด

ยิ่งไปกว่านั้น วารสารวิชาการศาลปกครองฉบับนี้ยังได้มีการสรุปหลักกฎหมายมหาชน จากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดในคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา ของศาลปกครอง (2) การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เดียวกัน (องค์การคลังสินค้า) เพิ่มเติม โดยอาศัยสำนวนการสอบข้อเท็จจริงเดิมและแต่งตั้งบุคคลเดิม เป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริง และ (3) การนับระยะเวลาคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

นอกเหนือจากบทความทางวิชาการ บทวิเคราะห์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง และการสรุปหลักกฎหมายมหาชนดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว วารสารวิชาการศาลปกครองฉบับนี้ยังมี คอลัมน์วิชาการพิเศษให้กับผู้อ่านอีกสองคอลัมน์ด้วยกัน เรื่องแรกเป็นการสรุปเนื้อหาการสัมมนาทางวิชาการ ระหว่างสำนักงานศาลปกครองและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง “ปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับ

การตรวจเงินแผ่นดิน” ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 ในโครงการศาลปกครองกับการอำนวยความยุติธรรมทางปกครอง ส่วนเรื่องที่สองเป็นบทสัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งท่านจบการศึกษาทางด้านกฎหมายมหาชนจากประเทศสหรัฐอเมริกา และได้สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการทางด้านกฎหมายมหาชนหลายเรื่องที่สำคัญ ซึ่งได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการศึกษากฎหมายมหาชนในระบบ Common Law และแสดงทัศนะต่อการพัฒนากฎหมายมหาชนในประเทศไทย ตลอดจนมุมมองต่อบทบาทของศาลปกครองในประเทศไทย

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ติดตามวารสารวิชาการศาลปกครองมาโดยตลอด กองบรรณาธิการวารสารวิชาการศาลปกครอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านที่สนใจกฎหมายมหาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายปกครอง กองบรรณาธิการฯ ยินดีรับคำชี้แนะเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวารสารฉบับต่อ ๆ ไปให้เป็นวารสารวิชาการที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาหลักกฎหมายปกครองต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรียา แก้วละเอียต

อาจารย์ประจำศูนย์กฎหมายมหาชนและศูนย์กฎหมายภาษี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บรรณาธิการ